

FAMILIE LÆSNING

- for forældre

Nordplus

Giv dit barn en stor glæde! Glæden ved læsning.

Læseglæde er en af de bedste gaver, du kan give dit barn. Og så er den ovenikøbet gratis og en gave for livet!

Her er nogle ideer til, hvordan du kan sprede læseglæde i familien.

God fornøjelse

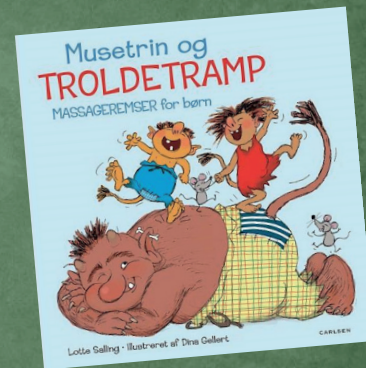
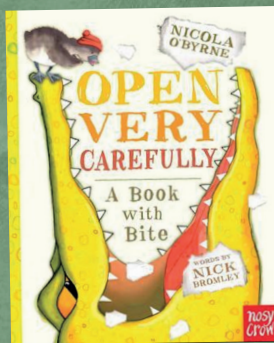
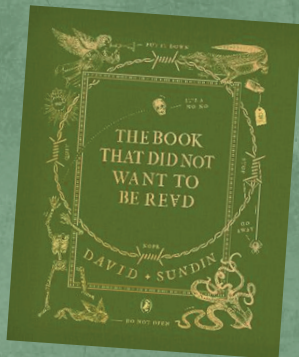

INTERAKTIVE BILLEDBØGER – GØR LÆSNING LEGENDE SJOV

Nogle bøger opmuntrer læseren til at lege! I nogle spiller oplæseren en rolle, i andre fungerer selve bogen som et spil og bogen kan også bede lytteren være aktivt deltagende i fortællingen. De er sjove og ofte lette at læse, både som hyggelig én-til-én højt-læsningsbog eller for en hel gruppe, som alle kan være med i den interaktive historie.

Man behøver ikke være en stærk læser for at læse interaktive billedbøger – men bøgerne kræver, at du er villig til at interagere med historien. Forestil dig for eksempel at fortælle ”De tre Bukke Bruse” uden at trampe som en trold eller lave forskellige stemmer. Det er ikke særlig sjovt! Så... Lav fjollede stemmer. Ryst, drej og tryk på bøgerne. Jag dine børn med en bog, der måske bider. Giv dit barn en massage, drej rundt om dig selv til det svimler og gør dig selv lille som en mus eller stor som et træ. Lige hvad historien lægger op til du skal gøre. Og vigtigst af alt – hav det sjovt imens.

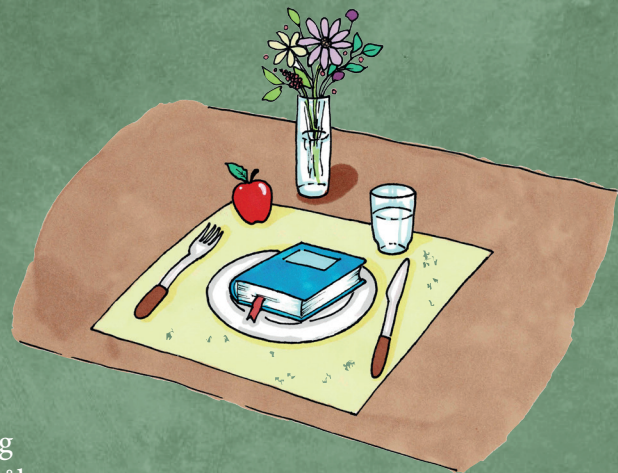

Bøgerne er sjove for alle aldre og især anbefalelsesværdige for 2-8 årige børn og deres voksne.

BOGSMAGNING – GÅ PÅ OPDAGELSE MED DIT BARN

Når du vælger bøger fra biblioteket med dit barn, er det en god idé at vælge bøger med figurer dit barn kender og holder af, eller emner dit barn allerede er nysgerrig på, så du kan engagere dig med dit barn og blive klogere på dit barns interesser. Men det er også vigtigt, og ikke mindst sjovt, at vælge tilfældige bøger og undersøge dem sammen med dit barn. Inviter derfor dit barn på bogsmagning og få et bredere perspektiv på, hvad de mange bøger har at byde på. Hvad synes I er fascinerende, bevægende eller kedeligt? Hvordan ser de forskellige bøger ud, hvordan føles de og hvilke følelser vækker de i jer? Hvordan kan samme emne blive præsenteret på utallige måder og hvorfor? Hvilken titel ville I give en bog, I har læst? Alle disse spørgsmål og mange flere er nogle man sammen kan undre sig over, når man går på opdagelse i billedbøger. Så tænk på billedbøgerne som blandt selv-slik, I kan udfordre jeres læse-palet med og find jeres yndlings-smag i bøger.

Idé: Som ved en god middag, kan rammen for bogsmagningen være vigtig. Nogle gange er man i humør til fast food – men andre gange er det måske sjovt at iscenesætte bogsmagningen lidt med belysning, stemningsmusik, dejlige dufte, snacks, der passer til bøgerne etc.

Idé: Planlæg en tre-retters-menu. Du kan for eksempel vælge tre bøger om det samme emne. Eller tre bøger med røde forsider. Du kan servere tre bøger med samme illustrator. Eller hvad med tre bøger i forskellige størrelser, der alle har en gris med i historien. Der er utallige muligheder for sjove menuer.

METODE A: VISUAL THINKING STRATEGIES – LAD DIT BARN UNDRER SIG

Kunne du tænke dig at få dit barns perspektiv på en billedbog? Så hold nogle pauser, når du læser en billedbog med dit barn og spørg: ”Hvad foregår der i billedet?” Lyt til dit barns svar og gentag hvad barnet har sagt med dine egne ord – men uden at lægge ord i barnets mund. På den måde sikrer du både at dit barn føler sig anerkendt og at du ikke har misforstået noget. Stil da spørgsmålet: “Hvad er det du ser, der får dig til at sige det?” Nu har dit barn mulighed for at reflektere over sit eget udsagn og samtidig får barnet et værktøj til at kunne begrunde sin argumentation ud fra en egen observation. En evne barnet kan bruge i mange sammenhænge gennem livet. Du kan også dele med dit barn, hvad du synes der foregår i billedet og hvad det er du ser, der får dig til at tænke det. På den måde, kan barnet få en forståelse for, at der kan være mange perspektiver og at der kan findes flere end et rigtigt svar. Hvis dit barn endnu ikke har ordforrådet til at udtrykke sit eget synspunkt, kan du lade barnet pege på hvad de ser, der får dem til at smile i billedet eller hvad de undrer sig over, og hjælpe dem med at finde ordene for det. Husk at takke dit barn, så de ved at deres observationer og meninger har værdi – og så de finder glæde ved at læse billeder.

Eksempel:

“Hvad foregår der i billedet?”

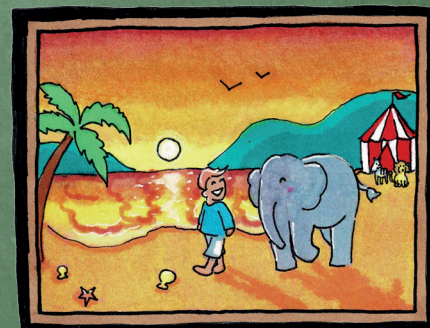
“Der er en glad mand og en elefant”

”Du lægger mærke til en person som måske er en mand og et dyr. Hvad er det du kan se, der får dig til at sige at manden er glad?”

”Han smiler og han er helt gul”

”Så det er på grund af hans ansigtsudtryk og hans kulør, at du siger, at han er glad. Tak.”

Hvis du kan mærke, at dit barn har mere på hjerte, kan du fortsætte snakken ved at spørge: “Hvad kan vi mere finde?” og endnu engang følge op med spørgsmålet: “Hvad er det du ser, der får dig til at sige...?”

HVAD NU HVIS? – SKAB DIN EGEN HISTORIE

I mange fortællinger, er der ofte en del ubesvarede spørgsmål. Spørgsmål som kan sætte fut i din fantasi og blus under dine fortælleevner. **Hvilken udsigt er Aladdins favorit, når han flyver på sit magiske tæppe? Hvor ville du rejse hen, hvis du havde et magisk tæppe? Hvordan renser man et magisk tæppe?** Alle disse spørgsmål kan være starten på nye historier. Når du læser en historie sammen med dit barn, kan det være sjovt at snakke om hvad nu hvis indimellem læsningen. Hvad nu hvis der slet ikke havde været et magisk tæppe? Hvad var der så sket? Du kan også stoppe, lige når historien er allermest spændende og snakke om hvad I tror der kommer til at ske, før I fortsætter læsningen og ser om forfatteren har samme idé som jer. Eller I kan digte jeres egen slutning inden I læser den: ”Prinsessen og prinsen blev gift, og de levede..” Ja, hvordan levede de egentlig? Bliv historiefortællere og skab jeres egen samling af historier med svar på ellers ubesvarede spørgsmål.

Idé: Lav jeres egen bogklub! Det kan være en familiebogklub, hvor I hver især læser en bog i samme genre eller med samme tema (superhelte, havet, mysterier etc.). I kan også læse en bog højt sammen eller lytte til en lydbog sammen og snakke om den delte oplevelse undervejs eller bagefter. Eller I kan have en bogklub sammen med andre forældre og børn, hvor I mødes og læser en historie højt og snakker om den sammen eller bruger ideer fra historien til at lege en leg med jeres børn eller laver en teaterforestilling sammen eller bare nyder en god historie sammen med andre.

Idé: Brug bibliotekarerne! Dine bibliotekarer elsker at give gode råd om bøger og vejlede i hvad I kan læse næste gang. Så spørg endelig løs.

METODE B: DIALOGISK LÆSNING – GØR LÆSNING HÅNDGRIBELIG

En af de mange gode ting ved bøger er at sproget i dem ofte er anderledes, end det vi aktivt bruger til daglig. Et sprogbrug, du måske ellers ikke ville præsentere dit barn for derhjemme. Nogle af de ord, der findes i bøger, kan derfor være lidt abstrakte for dit barn. Inden du læser en bog højt for dit barn, er det en god idé hvis du selv læser den og tænker over, hvilke ord dit barn måske kunne bruge en forklaring på. Disse ord er dine fokusord. Du kan også finde nogle genstande på forhånd, som kan hjælpe med at gøre historien mere håndgribelig. Læs nu hele bogen højt for dit barn en gang, og læs den så endnu engang, hvor du tager dig tid til at snakke med dit barn om hvad der sker på hver side, mens du har dine fokusord in mente. Måske er det ordet 'nedenunder' på et opslag: "Bjørnen gemte sig nedenunder tæppet". Når du læser denne side, kan du have et tæppe og en bamse klar og spørge dit barn: "Hvor er bjørnen? Tror du den er ovenpå tæppet?" og demonstrere ved at placere bamsen ovenpå tæppet. "Eller er bjørnen ved siden af tæppet? Eller nedenunder tæppet?" På den måde bliver forholdsordene meget konkrete for dit barn. Du kan også lege gemmeleg med dit barn bagefter, hvor du italesætter, hvor du tænker, dit barn måske gemmer sig. Er det nedenunder sengen? Bag gardinet? Osv. Det gør både læsning sjovt og styrker dit barns sprog.

HISTORIER OG KREATIVITET

Hvis du sidder med tegnegrej foran dig, mens du hører en historie, er det næsten umuligt ikke at begynde at doodle eller tegne. Og hvorfor i grunden lade være? Når du hører en historie, bliver du ofte transporteret til et andet sted i dit hoved, og du får mere eller mindre tydelige billeder af personer, steder og stemninger, som kan starte en kreativ proces. Hvis du lytter til en lydbog med dit barn, kan I begge tegne, mens I lytter. En historie kan også give dig lyst til at bage en vidunderligt velduftende kage eller til at lave perleplader med efterårsmotiver eller andet. Kom ned i gear og lad dine kreative impulser blive inspireret af historien. De tilfører en ny dimension til historierne og langvarige og glade minder, der spreder læseglæde.

Idé: Du kan også vælge at læse en eller flere bøger om et emne, for eksempel pandaer, og forberede en aktivitet om pandaer. Hvis du søger på 'DIY for kids' og så emnet – i dette eksempel panda, så findes der super mange gode ideer på nettet.

Idé: Døm ikke en bog på dens omslag! Selvom det er sandt, kan det være svært ikke at gøre det! En måde at undgå at gøre det på, er ved at dække bogomslaget til. Læs historien højt og lad dit barn designe sit eget bogomslag eller snak om hvordan I forestiller jer at bogomslaget burde se ud, når I er færdige med bogen.

Læseråd:

- Læs tidligt - bøger er også for babyer
- Læs en gang til - børn elsker gentagelser
- Læs højt - og peg på teksten og snak om billederne
- Læs og snak - jo mere I snakker, jo bedre bliver barnet til at lytte og til at tale
- Læs tit - læs bare lidt med ofte
- Læs alt - vejskilte, reklamer, ugeblade m.m.
- Læs overalt - i bussen, på stranden, på biblioteket etc.
- Læs i ro - sluk for TV og mobil og hyg jer sammen
- Læs bøger - vi hjælper jer meget gerne på biblioteket

Når et barn bliver født, bliver det ikke kun født ind i en familie, men også ind i en verden af komplekse koder. En verden som barnet skal kunne forstå, både for at kunne navigere gennem livet men også for at kunne deltage som aktiv medejer og medskaber af verden. En vigtig del af barnets livsrejse er derfor at kunne afkode billeder, skrifttegn og talte sprog. Det er blandt andet derfor, læsning er så betydningsfuld en gave at give sit barn. Her har vi samlet nogle ideer, der kan inspirere dig til at sprede læseglæde i jeres familie.

Ideerne er baseret på gode erfaringer til at understøtte familielæsning fra biblioteker i Danmark, Finland, Norge og Sverige.

September 2022
Slagelse Bibliotekerne

Redaktør: Anna Kristine Zieler
Layout: Jakob Poulsen
Illustrator: Nina Therese Zieler

**BLÅ
GÅRDEN**

Oodi Helsingin keskustakirjasto
Ode Helsingfors centrumbibliotek
Helsinki Central Library

Helsinki

**KULTURHUSET
stadsteatern**

DEICHMAN

**SLAGELSE
BIBLIOTEKER &
BORGERSERVICE**